

**Науковий реферат статті Наумік К. Г.
"Розвиток поняття змісту та структури процесу
комунікаційної діяльності в економіці"**

Дослідження комунікаційного процесу як елемента соціально-економічної системи набуває все більшого значення як у світовій практиці, так і в Україні, особливо в умовах розвитку інформаційного суспільства. Автором було розглянуто існуючі в менеджменті й економіці наукові підходи до моделювання процесу комунікації. Відмінності в підходах до визначення поняття "комунікація" лежать в основі відмінностей зображення структури комунікаційного процесу. Автором розподілено існуючі моделі комунікації на три класи: класичні, лінійні й нелінійні моделі, зроблено порівняльний аналіз їх елементів. Класичний і лінійний підходи до моделювання комунікаційних процесів мають незаперечну перевагу – це простота подання механізму комунікацій. Однак ця перевага є й основним недоліком. По-перше, очевидною проблемою класичної й лінійної моделей є припущення, що комунікація відбувається тільки в одному напрямі: від відправника до одержувача. По-друге, розглядається тільки одне повідомлення в процесі комунікації. По-третє, відповідно до цих моделей, вважається, що саме повідомлення визначає початок і кінець комунікації. По-четверте, розглядається, що комунікація здійснюється тільки однією людиною, яка звертається до іншої. Це, на думку автора, є штучним спрощенням.

У публікації зроблений висновок про необхідність використання мотиваційно-діяльнісного підходу під час вивчення процесу комунікації в економіці. В основі будь-якої комунікаційної діяльності лежить категорія "слово" (або повідомлення, інформація). Але є й інші ключові питання сучасного вивчення комунікацій: хто, що і як забезпечує поширення інформації. Автор вважає, що процес комунікації повинен бути розглянутий з погляду мотиваційно-діяльнісного підходу й потреба повинна вважатися первинним етапом процесу комунікації. Таким чином, логічним стане розгляд процесу комунікації як потребово-орієнтованої, де пріоритетом є задоволення потреб і досягнення стану задоволення в результаті виробництва й споживання комунікацій. У результаті автором удосконалено модель комунікацій, введено категорії "потреба" і "виробничий цикл", а модель розглядається в аспекті процесів виробництва комунікаційних продуктів і формування комунікаційного капіталу.

communication: original essays // Frank Dance (ed.). Human communication theory. – New York, USA : Holt, 1967. – Pp. 288–309. 3. Effective Communications : (Management Extra) by Elearn. – Oxford : Publisher: Routledge, 2007. – 128 p. 4. Davis Foulger. Models of the Communication Process. Brooklyn College/CUNY, February 25, 2004 [Electronic resource]. – Access mode : <http://davis.foulger.info/research/unifiedModelOfCommunication.htm>. 5. Katz E. The Two-Step Flow of Communication / E. Katz // Public Opinion. – 1957. – No. 21. – Pp. 61–78. 6. Lasswell H. The structure and function of communication in society / H. Lasswell // "The Communication of Ideas"/ Bryson Lyman (ed). – New York : Harper, Institute for Religious and Social Studies, 1948. – Pp. 37–51. 7. Communication Theory: All About Theories for Communication. Lasswell's Model [Electronic resource]. – Access mode : <http://communicationtheory.org/lasswells-model/comment-page-1/>. 8. Shannon C. E. A Mathematical Theory of Communication / C. E. Shannon // Bell System Technical Journal. – 1948. – Vol. 27. – July and October. – Pp. 379–423, 623–656. 9. Schramm W. (ed.). Mass communications. – 2nd ed. – Urbana, IL : University of Illinois Press, 1960. 10. Berlo D. K. The process of communication: An introduction to theory and practice. – New York : Holt Rinehart and Winston, 1960. 11. Communication Theory: All About Theories for Communication. The Newcomb's Model [Electronic resource]. – Access mode : <http://communicationtheory.org/the-newcomb's-model>. 12. Watzlawick P. Pragmatics of human communication: A study of interactional patterns, pathologies, and paradoxes / P. Watzlawick, J. H. Beavin, D. D. Jackson. – New York : W. W. Norton, 1967. 13. Communication Theory: All About Theories for Communication. Westley and MacLean's Model of Communication [Electronic resource]. – Access mode : <http://communicationtheory.org/westley-and-maclean's-model-of-communication>. 14. Maletzke G. Medienwirkungsforschung / G. Maletzke. – Tübingen, Germany : Max Niemeyer Verlag, 1981. 15. Paul F. Lazarsfeld Philosophy of Science and Empirical Social Research Original Research Article / F. Paul // Studies in Logic and the Foundations of Mathematics. – 1966. – Vol. 44. – Pp. 463–473. 16. Dean C. Barnlund. Public and private self in communicating with Japan / C. Dean Barnlund // Business Horizons. – 1989. – Vol. 32. – Issue 2. – March – April. – Pp. 32–40. 17. Barnlund D. C. Communication: the context of change / D. C. Barnlund // C. E. LARSON & F DANCE (ed.) Perspectives on communication : colloquium proceedings. – Speech Communication Center (Milwaukee, USA). – 1988. – Pp. 24–40. 18. Моисеева А. П. Основы теории коммуникации : учебн. пособ. / А. П. Моисеева. – Томск : Изд. ТПУ, 2004. – 128 с. 19. Мироненко І. І. Дослідження системи факторів, які сприяють формуванню та розвитку взаємовідносин машинобудівних підприємств зі споживачами продукції / І. І. Мироненко // Економіка розвитку. – 2012. – № 1(61). – С. 103–106.

Інформація про автора

Наумік Катерина Георгіївна – канд. екон. наук, доцент кафедри туризму, докторант Харківського національного економічного університету (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: naumik@ukr.net).